

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

Τ Α Χ Υ Ρ Ρ Υ Θ Μ Ο Σ

ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Τοῦ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΚΑΡΑΒΑ

τέως Διευθυντοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῆς Ε.Σ.Υ.Ε.,
τέως Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Στατιστικῆς τῆς Α.Β.Σ.Π.

Μεταξὺ τῶν σημαντικωτέρων στόχων τῆς κυβερνητικῆς δραστηριότητος κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐξέχουσαν θέσιν ἀναντιρρήτως κατέχει ἡ ἀναμόρφωσις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τρόπον ἐγγυώμενον τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ καὶ τὴν ὁμαλὴν ἐπιβίωσιν τῶν φορέων αὐτῆς.

Ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γενομένων ἐπισήμων ἀνακοινώσεων ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ συνόλου τῶν φορέων τούτων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους συνεκροτήθη πλῆθος ὁμάδων ἐργασίας καὶ ἐιδικῶν Ἐπιτροπῶν ἐντεταλμένων ὅπως μελετήσουν, ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, τεχνικῆς, θεσμικῆς, οἰκονομικῆς, ὀργανωτικῆς, τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν καὶ εἰσηγηθοῦν τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῆς λειτουργίας τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

Ἡ ἀρμοδία Ὑπηρεσία τοῦ ρηθέντος Ὑπουργείου, ἥτις θὰ ἔχη ἤδη ἀναδεχθῆ τὴν εὐθύνην τοῦ συντονισμοῦ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐν λόγῳ ὁμάδων καὶ Ἐπιτροπῶν, εἶναι λίαν πιθανὸν ὅτι θὰ εὐρεθῆ πρὸ ἀντιτιθεμένων πρὸς ἀλλήλας προτάσεων τῶν διαφόρων ἐιδικῶν, ὡς πρὸς τὸ προβλεπόμενον τῶν ἐφαρμοστέων μεταρρυθμίσεων, ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ἀντιμετωπιζοῦντος τὸ πρόβλημα ἐκ τῆς ἰδικῆς του σκοπιᾶς καὶ μόνον.

Ἡ ἐπιδιωκομένη βελτίωσις εἶναι ἀναμφιβόλως θέμα πολυεδρικόν, τὸ δὲ συντονιστικὸν ὄργανον ἐπιβάλλεται νὰ κατέχη τοῦτο ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ, οὕτως ὥστε νὰ δυνηθῆ νὰ προγραμματίσῃ τὴν ἀρίστην μορφήν χρονικῆς ἀκολουθίας τῶν ἐνεργητέων μελετῶν καὶ ἐφαρμοστέων μέτρων.

Βεβαίως, καὶ ἡ συγχώνευσις τῶν ὁμογενῶν φορέων, καὶ ἡ διοικητικὴ ἀναδιάρθρωσις, καὶ ἡ ἄρσις τῆς ἀνομοιομορφίας τῶν περὶ παροχῶν διατάξεων, καὶ ἡ δικαία διάθεσις τῶν κοινωνικῶν πόρων καὶ κρατικῶν ἐπιχορηγήσεων, καὶ οἱ τεχνικοὶ μαθηματικοὶ ὑπολογισμοὶ τῶν σχέσεων μεταξὺ ἐσόδων καὶ παροχῶν, καὶ ἡ περιστολὴ τῶν διοικητικῶν δαπανῶν.

καί ἡ ἐξεύρεσις πηγῶν τῶν ἀναγκαιούτων συμπληρωματικῶν πόρων, εἶναι μέτρα ἀναγκαῖα, χρήσιμα καί ἀπαραίτητα.

Ἐξ ὅλων τούτων ὅμως τὸ τελευταῖον, δηλαδή ἡ ἐξεύρεσις προσθέτων πόρων εἶναι ἀσφαλῶς τὸ σημαντικώτερον καί ἡ ἐπ' αὐτοῦ μελέτη, ἔρευνα καί προσπάθεια ἐπισημάνσεως τῶν πηγῶν νομιζομεν ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ προταχθοῦν ὅπωςδὴποτε.

Ὁ σημαντικώτερος τομεὺς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς παροχὰς εἰς χρήμα, εἶναι προφανῶς ὁ Κλάδος κυρίας συντάξεως, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καί μόνον — παραλλήλως πρὸς τὸν Κλάδον ἀσθενείας — ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιβίωσις ἑκατοντάδων χιλιάδων συνταξιούχων, στερουμένων ἐτέρας περιοδικῆς ἀσφαλιστικῆς παροχῆς, κατὰ τὸ πλεῖστον δὲ καί οἰουδὴποτε ἐτέρου εισοδήματος.

Ὁ σπουδαιότερος δὲ ἀσφαλιστικὸς φορεὺς, εἰς τὸν ἐν λόγῳ τομέα, εἶναι τὸ Ἴδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τοῦ ὁποῖου οἱ ἐνεργοὶ ἠσφαλισμένοι τοῦ Κλάδου κυρίας συντάξεως κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1968 ἔφθασαν τὰς 870 χιλιάδας, ἐπὶ συνόλου ἐνὸς ἑκατομμυρίου περίπου ἠσφαλισμένων μισθωτῶν, ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων.

Δεδομένου λοιπὸν ὅτι ὁ φορεὺς αὐτὸς καλύπτει ἀσφαλιστικῶς τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν παρεχόντων ἐξηρητημένην ἐργασίαν, τείνει δέ, μὲ τὰς διηνεκεῖς συγγωνεύσεις ἄλλων, μικρῶν σχετικῶς, Ὀργανισμῶν, νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν κάλυψιν εἰς τὸ σύνολον τῶν μισθωτῶν, νομιζομεν ὅτι ἀξίζει νὰ προταχθῇ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔρευνα, γνωστοῦ ὄντος, ἄλλως τε, ὅτι ἀπὸ μακρᾶς σειρᾶς ἐτῶν ἡ διαχείρισίς του καταλείπει συνεχῶς ἑλλείμματα. Ὁ φορεὺς αὐτὸς διαθέτων ἰδίαν Στατιστικὴν Ὑπηρεσίαν, λειτουργοῦσαν εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του, εἶναι πιθανὸν ὅτι θὰ παρακολουθῇ τὴν ἐξέλιξιν τῶν πληθυσμιακῶν φαινομένων τῶν παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένων καί θὰ καταρτίξῃ τὰς ἀντιστοίχους χρονολογικὰς σειρὰς, ἐκ τῶν ὁποίων διὰ καταλλήλου ἐπεξεργασίας προκύπτουν οἱ συναφεῖς πίνακες ἐπιβιώσεως καί οἱ μαθηματικοὶ πίνακες ἀριθμῶν μετατροπῆς, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι ἐφικτὴ ἡ κατάρτισις τῆς ἀναγκαίας ἀναλογιστικῆς μελέτης διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ὕψους τῶν ἀπαραιτήτων ἐσόδων πρὸς κάλυψιν τῶν παροχῶν.

Ἡ τοιαύτη ἐπεξεργασία τῶν πληθυσμιακῶν στατιστικῶν στοιχείων καί αἱ περαιτέρω διαδοχικαὶ φάσεις μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν συναποτελοῦν ἔργον μακρὸν καί ἐπίμοχθον, οὐχὶ ὅμως καί ἀπαραίτητον διὰ τὴν κατ' ἀρχὴν διαπίστωσιν τῆς ἀναγκαιότητος συμπληρωματικῶν ἐσόδων, ὡς καί τὴν ἐκτίμησιν μῖας κατὰ προσέγγισιν ποσοστιαίας σχέσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ὕψους πρὸς τὸ ἤδη ὑπάρχον.

Παρέλκει συνεπῶς ἡ ἐνδεχομένη ἀναμονὴ λεπτομερῶν ἀποτελεσμάτων τοιούτων μακροχρονίων ὑπολογισμῶν καί ἡ ἀνωφελῆς συναφῆς χρονοτριβῆ — ἐὰν βεβαίως ὑπῆρξε χρονοτριβῆ ἐκ τοιαύτης αἰτίας — ἐνδεικνύται δὲ ὅπως ἀποδυσθῶν οἱ ἐπὶ τῶν οἰκονομολογικῶν θεμάτων ἀρμό-

διοι εις την προσπάθειαν τῆς ἀναζητήσεως τῶν πηγῶν ἀντλήσεως νέων πόρων.

Καί τὸ ὅτι μὲν εἶναι ἀναγκαῖοι πρόσθετοι νέοι πόροι εἶναι πρόδηλον, ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν συνεχῆ ἐμφάνισιν λογιστικῶν ἑλλειμμάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πλήρη ἀνυπαρξίαν μαθηματικῶν ἀποθεματικῶν, ἐνῶ, συμφῶνως πρὸς τὸ θεωρητικῶς ἰσχύον εἰς τὸ Ι.Κ.Α. οἰκονομικὸν σύστημα κεφαλαιοποιήσεως τῶν ἐσόδων, ἔδει νὰ εἶχον συσσωρευθῆ ἤδη πολλὰ δισεκατομμύρια ἀποθεματικῶν.

Μία δὲ χονδρική ἐκτίμησις ἐνὸς ἐλαχίστου ἀναγκαίου ὕψους ἐσόδων τοῦ Κλάδου κυρίας συντάξεως συνάγεται ἀπὸ τὸν ἀκόλουθον στοιχειώδη ὑπολογισμόν, βάσει τῶν διαθεσίμων σχετικῶν στατιστικῶν στοιχείων τοῦ ἔτους 1966: Σύνολον ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἐνεργῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Κλάδου κυρίας συντάξεως 25,9 δισεκατομμύρια. Σύνολον ἐσόδων τοῦ Κλάδου τούτου ἐκ πάσης πηγῆς 2326 ἑκατομμύρια, ἧτοι ποσοστὸν 9% τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας. Σύνολον καταβληθεισῶν συντάξεων 2763 ἑκατομμύρια, ἧτοι ποσοστὸν 10,6% τῆς αὐτῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας. Δαπάνη διοικήσεως τοῦ κλάδου συντάξεων 100 ἑκατομμύρια, ἧτοι ποσοστὸν 0,4% Σύνολον ἐξόδων 11% ο. Ἐλλειμμα 2% ο.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐξ εἰσφορῶν ἠσφαλισμένου καὶ ἐργοδότη ἔσοδον τοῦ Κλάδου τούτου κατὰ τὸ 1966 ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὰ 8% τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας, ἔπεται ὅτι τὸ ἐμφανισθὲν ἑλλειμμα ἦτο ἴσον πρὸς τὰ 25% ο τοῦ συνόλου τῶν εἰσφορῶν.

Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, τὸ 1967, τὸ ἀντίστοιχον ἑλλειμμα ἀνῆλθεν εἰς 1050 ἑκατομμύρια, ἧτοι εἰς ποσοστὸν 3,75% ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τοῦ ἔτους τούτου, ὕψους περίπου 28 δισεκατομμυρίων, καὶ συνεπῶς ἦτο ἴσον πρὸς τὰ 47% ο τῆς συνολικῆς εἰσφορᾶς ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν εἰς τὸν περί οὔ πρόκειται Κλάδον κυρίας συντάξεως.

Ἄπειται ὁθεν νὰ αὐξηθοῦν τὰ ἐξ εἰσφορῶν ἔσοδα κατὰ 50% ο περίπου κατὰ τὸ 1967 διὰ νὰ καλυφθῆ τὸ προκῦψαν ἑλλειμμα. Καὶ ἡ αὕξησις τοῦ ἑλλείμματος θὰ ἐξακολουθήσῃ, ὄχι μόνον διότι θὰ προστίθενται συνεχῶς καὶ περισσότεροι συνταξιῶχοι κατὰ τὴν προσεχῆ δεκαετίαν, λόγῳ τῆς καθ' ἡλικίαν συνθέσεως τῶν ἠσφαλισμένων, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ ὕψος τῶν συντάξεων ἀναπροσαρμόζεται ἀδιακόπως εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα.

Ἄντι λοιπὸν τοῦ σήμερον ἰσχύοντος ποσοστοῦ, ὡς ἔγγιστα 8,5% ο (λόγῳ τῆς προσαυξήσεως εἰσφορᾶς τῶν βαρέων ἐπαγγελματιῶν) πρέπει νὰ καθορισθῆ ποσοστὸν περίπου 15% ο, διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῆ, βραχυπροθέσμως τοῦλάχιστον, τὸ ἐνδεχόμενον συντόμου ἐπανεμφανίσεως ἑλλειμμάτων.

Εἰς τοὺς οἰκονομολόγους ἐναπόκειται ἐπομένως νὰ ἀναζητήσουν τὰς πηγὰς ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προέλθῃ, χωρὶς κίνδυνον κάμψεως ὀρισμένων κλάδων τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, τὸ πρόσθετον αὐτὸ ἔσοδον, πού ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὰ $\frac{3}{4}$ περίπου τοῦ σημερινοῦ ὕψους τῶν

έξ εισφορών έσόδων τοῦ Κλάδου συντάξεων τοῦ Ι.Κ.Α., ἡ ἀπλούστερον, πρὸς τὸ $\frac{1}{4}$ σχεδὸν τοῦ συνόλου τῶν καταβαλλομένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α. εισφορῶν, ὑπὲρ τοῦ ἰδίου τοῦ Ι.Κ.Α., τοῦ Ο.Α.Α.Α., τοῦ Ο.Ε.Κ. κλπ.

Κατὰ συνέπειαν τὸ σήμερον καταβαλλόμενον σύνολον εισφορῶν ἡσφαλισμένου καὶ ἐργοδότη ὑπὲρ τῶν ἀνωτέρω ὀργανισμῶν, συμποσούμενον εἰς ποσοστὸν 28% ἐπὶ τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας θὰ πρέπει νὰ φθάσῃ τὰ 34% περίπου. Τίθεται ὅθεν αὐτομάτως τὸ ἐρώτημα ἂν οἱ κλάδοι τῆς οἰκονομίας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουν οἱ ἡσφαλισμένοι τοῦ Ι.Κ.Α., εἶναι ἐφικτὸν νὰ ἐπιβαρυνθοῦν μὲ τὴν πρόσθετον αὐτὴν εισφορὰν

Διέξοδοι ἄλλαι ὑπάρχουν ἀσφαλῶς, διὰ νὰ μὴ συνθλιβοῦν οἱ κλάδοι αὐτοὶ ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἐπιβάρυνσιν. Ἐν πρώτοις, εἶναι δυνατὸν νὰ καταργηθοῦν αἱ ὡς ἄνω ὑπὲρ ἄλλων Ὄργανισμῶν εισφοραὶ καὶ νὰ μεταβιβασθοῦν εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον δὲν καλύπτουν ἀσφαλιστικὰς παροχὰς, ἀλλ' ἐξυπηρετοῦν σκοποὺς ξένους πρὸς τὴν ἀσφάλισιν, ἀναγομένους εἰς τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν, ὅπως εἶναι ἡ ἐκτέλεσις μικρῶν κοινωφελῶν ἔργων καὶ ἡ ἀνέγερσις ἐργατικῶν κατοικιῶν.

Διὰ τὸ ἔτος 1966 τὸ ἐκ τῆς τοιαύτης καταργήσεως ἔσοδον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 800 ἑκατομμύρια, ἤτοι 3% καὶ πλέον τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας.

Ἐπίσης δύναται νὰ διοχετευθῇ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. τὸ τμήμα ἐκεῖνο τῆς κοινωνικῆς εισφορᾶς, τὸ ὁποῖον νέμονται σήμερον κατηγορίαι ἐλευθέρων ἐπαγγελματιῶν ἡσφαλισμένων, ἀσυγκρίτως εὐρωστότεραι οἰκονομικῶς ἀπὸ τοὺς μισθοβίωτους καὶ εἰσφέρουσαι ἐξ ἰδίων ἀπιστεύτως ἀσήμαντα ποσὰ εἰς τὰ οἰκεῖα Ταμεῖα ἀσφαλίσεως.

Ἀπὸ τὴν πηγὴν αὐτὴν θὰ προήρχετο ἔσοδον 650 ἑκατομμυρίων κατὰ τὸ 1966, ἀντιστοιχοῦν εἰς 2,5% τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας ὁμοίως, οὕτω δὲ καλύπτεται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἡ προϋπολογισθεῖσα ἀπαιτουμένη αὐξήσις ἐσόδων, ἄνευ περαιτέρω ἐπιβαρύνσεως τῶν ἀπασχολούντων τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ Ι.Κ.Α. κλάδων τῆς οἰκονομίας.

Καὶ τὴν μὲν ἐκτέλεσιν τῶν προαναφερθέντων τεχνικῶν ἔργων καὶ οἰκοδομῶν ὀρθὸν εἶναι νὰ ἀναδεχθῇ ὁ δημόσιος προϋπολογισμὸς, ἀφοῦ εἰς οὐδεμίαν χώραν τοῦ κόσμου αἱ δαπάναι αὐταὶ βαρύνουν τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν (βλ. σχετικὸν τεύχος τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας), τὴν δὲ ἀναπλήρωσιν τῶν ἐκ κοινωνικῆς εισφορᾶς πόρων νὰ ἀναλάβουν οἱ ἴδιοι οἱ ἡσφαλισμένοι ἐλεύθεροι ἐπαγγελματίαι, εἰσφέροντες ἀπὸ τὸ εἰσόδημά των ποσοστὸν τουλάχιστον ἴσον πρὸς ἐκεῖνο ποῦ εἰσφέρουν εἰς τὴν ἀσφάλισιν οἱ μισθοβίωτοι.

Ἐὰν ἡ πρότασις αὕτη ἦτο δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ, τὸ ἐτήσιον ὕψος τῆς εισφορᾶς θὰ ὑπερέβαινε κάθε προσδοκίαν. Ἴδου δὲ μία προσεγγίζουσα ἐκτίμησις αὐτοῦ: Ἀπὸ τὸν ἀναλυτικὸν πίνακα τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος, ποῦ καταρτίζει τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, προκύπτει ὅτι οἱ κλάδοι τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοί, οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τοὺς ὀργανισμοὺς κυρίας ἀσφαλίσεως, εἶχον συνολικὸν εἰσόδημα 93 δισεκ., κατὰ τὸ 1966. Ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἐξ αὐτοῦ ἡ

έτησια άμοιβή έργασίας τών ώς άνωτέρω ήσφαλισμένων έργατών και ύπαλλήλων, ύψους 35 δισεκ, ύπολείπεται ώς εισόδημα τών πάσης κατηγορίας έπιχειρηματιών και έλευθέρων έπαγγελματιών τó ποσόν τών 58 δισεκ. Με την έκδοχήν δέ ότι έξ αύτοϋ τά 8 δισεκ άναλογούν εις όλιγαριθμούς μεγάλους έπιχειρηματίας, μη ύπαγομένους εις οϋδένα άσφαλιστικόν όργανισμόν, ύπολείπεται εισόδημα ύψους πενήτηντα δισεκατομμυρίων, άντιστοιχοϋν εις τούς ήσφαλισμένους τοϋ Ταμείου Έμπορών, τοϋ Τ.Ε.Β.Ε., τοϋ Ταμείου Νομικών, τοϋ Τ.Σ.Α.Υ., τοϋ Ταμείου Αύτοκινητιστών και τοϋ Ταμείου Μηχανικών.

Με ποσοστόν 8,5% περίπου, όσον εισφέρει εις τó Ι.Κ.Α. κατά μέσον όρον ó ήσφαλισμένος μισθωτός, ή επί τοϋ ειρημένου εισοδήματος συνολική εισφορά τών ήσφαλισμένων τών άνωτέρω πέντε ταμείων θά έφθανε τó ύψος τών 4.250 έκατομμυρίων. Άντ' αύτοϋ δέ τó σύνολον τών έξ εισφορών πραγματοποιηθέντων έσόδων περιωρίσθη εις 1.260 έκατ. δηλαδή μόλις τά 30% τοϋ άνωτέρω, έναντι έσόδου έκ κοινωνικής εισφοράς ύψους 650 έκατ., εις τó όποιον, σημειωτέον, δέν μετέχει τó Ταμείον Αύτοκινητιστών.

Οί άριθμοί αύτοί άρκοϋν διά νά καταδείξουν πόσον άνώριμος είναι άκόμη ή άσφαλιστική συνείδησις παρ' ήμιν και πόσον άδίστακτος ή ροπή πρòς άπομύζησιν τοϋ κοινωνικοϋ συνόλου.

Ή χώρα μας είναι ή μόνη εις τόν κόσμον, ένθα άπετολμήθη νά χαρακτηρισθῆ τó κοινωνικόν σύνολον ώς έργοδότης δηθεν έναντι τοϋ έλευθέρου έπαγγελματιού, ύπέχων ύποχρέωσιν άσφαλιστικής εισφοράς ύπερ αύτοϋ και δῆ βαρυτάτης, άφοϋ διά τούς νομικούς έν γένει τών Άθηνών ή εισφορά αύτη έφθασε τās είκοσι χιλιάδας κατά κεφαλήν, κατά τó 1966.

Ότι δέ ó τοιοϋτος ίσχυρισμός άποτελεί σαθρόν σόφισμα καταφαίνεται έκ τῆς άυθαιρέτου έξομοίωσης τοϋ άμέσου καταναλωτοϋ τών προσωπικών ύπηρεσιών πρòς τόν έπιχειρηματιάν, ó όποίος, μισθώνων τόν έπαγγελματιάν, διαθέτει πρòς τρίτους τās παρεχομένας ύπηρεσίας, άποκομίζων έξ αύτών έπιχειρηματικών κέρδος. Τοϋτο βεβαίως σημαίνει ότι παρακρατεί ύπερ έαυτοϋ μέρος τοϋ εισοδήματος, πού πράγματι παρήχθη άπό τήν έργασίαν τοϋ μισθωτοϋ έπαγγελματιού, και κατά συνέπειαν συμμετέχει εις τó ύπερ αύτοϋ καταβλητέον άσφάλιστρον, εις ένέργειαν δηλαδή άντιστοιχοϋσαν εις άποταμίευσιν μέρους τοϋ έκ τῆς έργασίας τοϋ μισθωτοϋ παραχθέντος εισοδήματος.

Εις τήν περίπτωσην όθεν τῆς παροχής οιασδήποτε ύπηρεσίας πρòς φυσικόν πρόσωπον ύπό έλευθέρου έπαγγελματιού, πού τήν καταναλλσκει τó ίδιον και δέν τήν έμπορεύεται, δέν ύπάρχει έργοδότης ύπό τήν έν τῆ κοινωνική άσφάλισι έννοιαν, ó δέ παρέχων τήν ύπηρεσίαν έπαγγελματίας εισπράττει έξ όλοκληρού τήν αξίαν ταύτης.

Τήν άπλουστάτην αύτην άλήθειαν καλόν θά ήτο νά κατανοήσουν και όσοι καλή τῆ πίστει είχαν άποδεχθῆ τήν παράδοξον εκείνην θεωρίαν

της Κοινωνίας - έργοδότη, αποτελούσαν πρόκλησιν ἔναντι τοῦ μοχθοῦντος πλήθους τῶν χειρωνακτικῶν, τὸ ὁποῖον μόνον εἰς τὴν ἐκ τοῦ εἰσοδήματος του ἀποταμίευσιν στηρίζει τὴν ἀσφάλισιν του. Καὶ νὰ ἐθισθοῦν εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι παρασιτικὴ ἀσφάλισις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαρκέσῃ ἐπ' ἄπειρον, μὲ συνέπειαν νὰ ἔλθῃ κάποτε ἡ ὥρα ποῦ θὰ γίνῃ «σεισμός» καὶ θὰ ἐπακολουθήσουν «ὀδοῖαι», ὅπως ἐδόθη ἐπισημοτάτη ὑπόσχεσις.

Ἐννοεῖται ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν καταστῆ συντόμως δυνατὴ ἡ διοχέτευσις τῶν ὡς ἀνωτέρω προσθέτων πόρων εἰς τὸ I.K.A., θὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ ἐξευρεθοῦν ὀπωσδήποτε ἐξ ἄλλων πηγῶν, καὶ ἡ μέριμνα τῶν πρὸς τοῦτο ἀρμοδίων θὰ τείνῃ νὰ μειωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἢ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀντλήσεως ζημίας τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη δὲν θὰ ἀποτελέσῃ ἀντικίνητρον καὶ τροχοπέδην εἰς ὠρισμένην παραγωγικὴν δραστηριότητα. Ἴσως δὲ νὰ καταλήξουν τελικῶς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἀρμοδιωτέρα πηγὴ θὰ εἶναι ὁ δημόσιος προϋπολογισμός, ὁπότε ἢ ἐκ τῆς συμβολῆς αὐτοῦ εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἐπιβάρυνσις θὰ κατανεμηθῇ συμμέτρως ἐφ' ὄλων τῶν τομέων τῆς οἰκονομίας.

Πάντως, πρὸ πάσης τοιαύτης ριζικῆς ἐνεργείας, ὀρθὸν θὰ εἶναι νὰ ἐπισημανθοῦν καὶ νὰ ἀποφραχθοῦν ἐπιμελῶς αἱ ρωγαὶ διαρροῆς τῶν ἐθνικῶν πόρων ἐκ τῆς δεξαμενῆς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

Καὶ τοιαύτας ρωγάς ἀποτελοῦν ὄχι μόνον τὰ ἀνωτέρω ὑποδειχθέντα ἄτοπα, ἀλλὰ καὶ πλῆθος ἄλλων, θεσμικῆς μορφῆς ἰδίως, ὅπως:

1) Ἡ λίαν πρῶϊμος συνταξιοδότησις, διότι, ἐπὶ παραδείγματι, παρεσχέθη ἡ εὐχέρεια τῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ἐργασίας, πολὺ πρὸ τοῦ προβλεπομένου ὁρίου ἡλικίας, ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀθρόας ἐθελουσίας ἐξόδου τῶν τραπεζοῦπαλλήλων, μὲ συνέπειαν τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἀντιστοίχων Ταμείων νὰ συνεχίσουν τὰς παροχάς, ἄνευ τῆς συμβολῆς τῶν Τραπεζῶν.

2) Ἡ εἰς βραχὺν ἐπίσης σχετικῶς χρόνον ἀπόκτησις δικαιώματος ἀπολήψεως κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς συντάξεως, ἀθροιστικῶς ἴσων πρὸς πλήρεις ἀποδοχάς ἐνεργείας, ὅπως ἰσχύει διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, δικαιουμένους νὰ ἀποχωρήσουν μετὰ εἰκοσιπέντε ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ὁπότε αἱ δύο συντάξεις τῶν ἰσοδυναμοῦν πρὸς πλήρεις ἀποδοχάς, μὲ ἀποτελεσματὸν ἄφ' ἑνὸς μὲν τὴν κάμψιν τῆς ἀντοχῆς τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου τῶν, ἄφ' ἑτέρου δὲ τὴν πρῶϊμον ἀποψίλωσιν τῶν ὀργανισμῶν ἀπὸ ἔμπειρα στελέχη, δυνάμενα νὰ ὑπηρετήσουν ἀποδοτικῶς ἐπὶ δέκα ἀκόμη ἔτη.

3) Ἡ θέσπισις ὑπερβολικοῦ ὕψους συντάξεων καὶ ἐφ' ἅπαξ παροχῶν κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ὑπαλλήλου, ὡς συμβαίνει εἰς ὠρισμένην Τράπεζαν, ὅπου ἡ μηνιαία σύνταξις ὕψους δεκαπέντε χιλιάδων καὶ ἡ ἐφ' ἅπαξ παροχὴ περὶ τὰς ἐπτακοσίας χιλιάδας εἶναι συνήθη φαινόμενα.

Ἄν δέ, παρὰ τὰς διὰ τῆς ἄρσεως τῶν ἀνωτέρω καὶ ἄλλων ἀναλό-

γων άτόπων έπιτυγχανομένης οίκονομίας, έξακολουθη — όπως είναι βέβαιον — να παρίσταται ανάγκη συμπληρωματικών έσόδων, πρέπει να μη λησμονηται ότι ή χώρα μας ύπολείπεται κατά πολύ άλλων εύρωπαϊκών χωρών, ως πρὸς τὸ ύψος τοῦ ποσοστοῦ τοῦ έθνικοῦ εισοδήματος πὸν διατίθεται διὰ τὴν κοινωνικὴν ασφάλισιν.

Ὅντως δέ, ενώ αἱ κατά τὸ έτος 1966 δαπάναι τῶν φορέων κοινωνικῆς ασφάλισεως διὰ καθαρῶς ασφαλιστικᾶς παροχᾶς καὶ έξοδα διοικήσεως άνήλθον εἰς 13 600 έκατομ. (άντὶ τοῦ πλασματικοῦ ύψους 14 400), τοῦ δέ δημοσίου αἱ άναλόγου μορφῆς δαπάναι διὰ συντάξεις, ύγιεινὴν καὶ κοινωνικὴν πρόνοιαν εἰς 5.500 έκατομ., ἤτοι έν συνόλῳ εἰς 19.100 έκατομ., δηλ. εἰς ποσοστὸν 11 % ἐπὶ τοῦ έθνικοῦ εισοδήματος ύψους 172 δισεκατ., τὰ άντίστοιχα ποσοστά διὰ τὸ έτος 1963 εἶχον ὡς έξῆς εἰς τὰς ἀκολουθους χώρας τῆς Εὐρώπης :

Αὐστρία 16,8 %, Βέλγιον 15,2 %, Γαλλία 15,4 %, Γερμανία 16,1 %, Ἴταλία 13,9 %, Ὀλλανδία 13,4 %, Σουηδία 13,8 %, ύπάρχει έπομένως ίκανὸν άνοιγμα μετὰ τοῦ έλληνικοῦ καὶ τῶν άντιστοιχῶν εύρωπαϊκῶν ποσοστῶν δαπανωμένου έθνικοῦ εισοδήματος διὰ τὴν κοινωνικὴν ασφάλισιν. Θά ἤρκει δέ νὰ ηῤξάνετο τὸ ποσοστὸν τοῦτο κατά μίαν μονάδα καὶ μόνον, νὰ έγίνετο δηλαδή 12 %, διὰ νὰ λυθη ριζικῶς τὸ θέμα τῆς κυρίας συντάξεως τῶν μισθωτῶν ἠσφαλισμένων, διότι θά προσηύξανε κατά 50 % σχεδὸν τοὺς πόρους τοῦ κλάδου.

Συναφῶς ύπογραμμίζεται ότι καὶ ἀπὸ ἀπόψεως συμμετοχῆς εἰς τὰς εἰσφορᾶς ἡ έπιβάρυνσις τῶν έργοδοτῶν παρ' ἡμῖν εἶναι πολὺ έλαφρότερα ἀπὸ τὴν άντίστοιχον πολλῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης, όπως φαίνεται ἀπὸ τὰ κάτωθι στοιχεῖα, ὅπου σημειοῦται πόσας μονάδας καταβάλλει κατά μέσον ὄρον ὁ έργοδότης, έναντι εἰσφορᾶς 100 μονάδων ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου : Ἑλλάς 160, Αὐστρία 195, Βέλγιον 222, Γαλλία 339, Ἴταλία 422.

Μόνον δέ εἰς τὰς χώρας μὲ πολὺ ὕψηλὸν κατά κεφαλὴν έθνικὸν εισόδημα, ὡς εἶναι ἡ Γερμανία, αἱ Σκανδιναυικαὶ χώραι, ἡ Ἑλβετία κ.ά., ἡ σχέσις τῶν εἰσφορῶν προσεγγίζει πρὸς τὴν έν Ἑλλάδι. Ἐκεῖ ὅμως ὕπεις έρχεται άλλος άντισταθμιστικὸς παράγων, δηλαδή ὕψηλὸν ποσοστὸν συνεισφορᾶς τοῦ δημοσίου, π.χ. εἰς τὴν Γερμανίαν 23 %, Σουηδίαν 35 %, Ἄγγλιαν 47 %, Δανίαν 59 %

Ἐν ὄψει ὅθεν τῶν ένδεχομένων δυνατοτήτων προσεγγίσεως τῶν έλληνικῶν συνθηκῶν πρὸς τὰ άλλαχοῦ άντιστοιχῶς ὡς άνωτέρω Ισχύοντα, ἐκεῖ ἔδει νὰ στραφη συντόμως ἡ έρευνητικὴ προσπάθεια τῶν ἀρμοδίων έν προκειμένῳ οίκονομολόγων τῶν έπιτροπῶν, έν συνεργασίᾳ βεβαίως μετὰ τῶν έκπροσώπων τῶν οίκονομικῶν παραγόντων τῆς χώρας, οἱ ὅποιοι προδήλως δέν εἶναι δυνατόν νὰ παραγνωρίζουν τὴν θεμελιώδη σημασίαν τῆς ανάγκης ὕπαρξεως μιᾶς ὕγιως λειτουργούσης κοινωνικῆς ασφάλισεως, ὡς ἀπαραίτητου ὑποβάθρου τῆς εύρύθμου καὶ ἀποδοτικῆς οίκονομικῆς δραστηριότητος.

Ὡς πρὸς τὰς διατυπουμένας δέ, εἰς τὰς ἤδη μνημονευθείσας ἐπισήμους ἀνακοινώσεις, ἀπόψεις περὶ δημιουργίας συμπληρωματικῆς συντάξεως τῶν μισθωτῶν, πέραν τῆς διὰ τῆς νομίμου ἀναγκαστικῆς ἀποταμιεύσεως ἀπολαμβανομένης, διὰ προαιρετικῆς παραλλήλου ἀσφαλίσεως, κατὰ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν γνώμην, ὑπὸ τὸ ὑφιστάμενον ἤδη καθεστῶς ἀμοιβῆς τῆς μισθωτῆς ἐργασίας, μόνον λίαν περιωρισμένον ποσοστὸν τῶν μισθωτῶν θὰ εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ προβῆ εἰς τὴν τοιαύτην ἐκουσίαν ἀποταμίευσιν.

Ἐάν δέ ποτε ἤθελεν εὐδωθῆ μία τοιαύτη τάσις πρὸς συμπληρωματικὴν ἀσφάλισιν, νομιζομεν ὅτι σκοπιμώτερα θὰ ἦτο ἡ ἴδρυσις εἰδικοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, ἀποκλειομένης τῆς ἀναθέσεως τῆς ἀρμοδιότητος ταύτης εἰς τὸ ΙΚΑ, διότι καὶ ἱκανῶς βεβαρυμένον εἶναι τοῦτο ἀπὸ τῆς ἤδη πολυμερῆ δρᾶσιν του, καὶ ἀπὸ ψυχολογικῆς ἀπόψεως θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἀποφευχθῆ ἡ προσφυγὴ εἰς ἕνα ὄργανισμὸν ἐκδήλως ἀδυνατοῦντα ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἤδη νὰ καλύψῃ ἐξ ἰδίων τὰς πρὸς τοὺς παρ' αὐτῷ ἡσφαλισμένους ὀφειλομένας παροχάς.

ΥΓ. Εἰς τὰ προσφάτως δημοσιευθέντα ἀποτελέσματα τῆς κυβερνητικῆς δραστηριότητος εἰς τὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1968 ἐκτιμᾶται εἰς 13,4% τὸ ποσοστὸν τοῦ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν αὐτῆς διατεθέντος ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Ἡ παρατηρουμένη, λίαν σημαντικὴ, ὑπεροχὴ τοῦ ποσοστοῦ τούτου ἔναντι τοῦ ἀνωτέρω ἀναφερομένου 11 % διὰ τὸ 1966, ὀφείλεται ἐν μέρει μὲν εἰς τὴν, χάρις εἰς τὴν ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν ἐπιδειχθεῖσαν γενικωτέραν μέριμναν τῆς Κυβερνήσεως, αὐξῆσιν τῆς πρὸς συνταξιοδότησιν αὐτῶν δαπάνης κατὰ 70%, κυρίως ὁμως εἰς τὴν συγχώνευσιν πρὸς τὰς παροχάς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως — ὑπὸ μορφήν συντάξεων, ἐπιδομάτων, βοηθημάτων καὶ περιθάλψεως θεραπευτικῆς καὶ κοινωνικῆς προνοίας — τοῦ συνόλου τῶν δαπανῶν δι' ἀντιστοίχους ἐπενδύσεις, ἐξυπηρετούσας βεβαίως σκοποὺς κοινωνικῆς ἐν γένει πολιτικῆς, ὡς ἡ ἀνέγερσις ἐργατικῶν καὶ προσφυγικῶν κατοικιῶν καὶ ἐκτέλεσις συναφῶν τεχνικῶν ἔργων, ἡ ἴδρυσις θεραπευτηρίων καὶ πάσης κατηγορίας ἀσύλων κλπ.